

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 16 maja 2011 r.

**Pan
Ryszard Wilczyński
Wojewoda Opolski**

P/11/176
LOP-4101- 03-03/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu skontrolowała działalność Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego² w zakresie udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi występujących w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 26 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo nieprawidłowości, działania Wojewody Opolskiego w zakresie objętym kontrolą.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., dalej: ustawa o NIK

² dalej: Urząd

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny cząstkowe:

1. NIK, uwzględniając kryterium legalności i rzetelności, ocenia pozytywnie działania Wojewody Opolskiego w zakresie zinwentaryzowania i szacowania szkód powstałych w wyniku powodzi oraz ustalania zakresu niezbędnej pomocy.

W 2010 r. (w okresie od 16 maja do 3 czerwca) na terenie województwa opolskiego wystąpiły liczne podtopienia i powódź, które objęły swoim zasięgiem miasto Opole i 10 powiatów (213 sołectw na terenie 36 gmin), a poszkodowanych zostało ponad 5 tys. rodzin. Wojewoda Opolski oraz podległe mu służby na bieżąco przekazywali jednostkom samorządu terytorialnego³ informacje o kryteriach i zasadach wypłaty zasiłków celowych z budżetu państwa dla osób poszkodowanych. Po otrzymaniu od jst list wniosków o przyznanie dotacji na zasiłki, Wojewoda Opolski kierował niezwłocznie do Ministra Finansów wnioski o środki finansowe, a kwota zgłoszonego w okresie od 24 maja do 25 listopada 2010 r. zapotrzebowania wynosiła 52 777 tys. zł, z których wg stanu na 31 grudnia 2010 r. wykorzystano 50 891 tys. zł (96,4 %). Niezależnie od powyższego Wojewoda już w dniu 24 maja 2010 r. rozpoczął przekazywanie środków na wypłatę zasiłków celowych w kwocie do 6 tys. zł, następnie od 5 lipca 2010 r. - zasiłków do 20 tys. zł, a od 14 lipca 2010 r. - zasiłków od 20 tys. zł do 100 tys. zł.

W celu udzielenia pomocy rodzinom rolniczym Wojewoda Opolski na podstawie zarządzenia nr 98/10 z dnia 19.05.2010 r. powołał pięć komisji ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych dla gmin dotkniętych powodzią. Protokoły szacowania szkód zostały sporządzone w terminach określonych w § 5 ww. zarządzenia i zawierały wszystkie elementy wymagane § 6 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa⁴. NIK zwraca uwagę, że Urząd nie posiadał dokumentów potwierdzających spełnienie przez członków komisji ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych wymogów w zakresie kwalifikacji, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia.

Pomoc finansowa z budżetu państwa udzielona poszkodowanym za pośrednictwem budżetu Wojewody Opolskiego obejmowała (wg stanu na 31 grudnia 2010 r.) zasiłki w wysokości do 6 tys. zł którymi objęto 4,8 tys. rodzin na łączną kwotę 13 903 tys. zł, zasiłki do 20 tys. zł dla 1,5 tys. rodzin na łączną kwotę 19 403 tys. zł oraz od 20 do 100 tys. zł dla 228 rodzin na łączną kwotę 11 071 tys. zł. Ponadto na pomoc dla rodzin rolniczych

³ Dalej: jst

⁴ Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze. zm.

przekazano środki w kwocie 4 253,1 tys. zł, a na zasiłki edukacyjne dla uprawnionych uczniów rodzin poszkodowanych - środki w kwocie 1 944 tys. zł.

Dotacje na wypłatę zasiłków przekazywane były do jst w wysokościach odpowiadających zapotrzebowaniu, a środki uruchamiano w czasie od 1 do 6 dni od dat zgłoszenia zapotrzebowania. Służby Wojewody Opolskiego prawidłowo monitorowały wypłatę środków na podstawie codziennych raportów przekazywanych przez gminy. Zgodnie z zasadami określonymi zawarte w piśmie Sekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji⁵ (nr BUSKŻ-III-5941-53/10) z 11 sierpnia 2010 r., pomoc w wysokości od 20 tys. zł do 100 tys. zł była przekazywana w ratach, przy czym pierwsza rata nie przekroczyła 50 % kosztów remontu lub odbudowy budynku mieszkalnego.

W wyniku udzielonej pomocy wyremontowanych zostało 228 spośród 232 budynków zakwalifikowanych do remontu, a remonty czterech kolejnych na dzień zakończenia kontroli nie zostały rozliczone. W okresie usuwania szkód po powodzi żadna rodzina nie korzystała z mieszkań zastępczych, natomiast w jednym przypadku rodzina poszkodowana do dnia zakończenia kontroli korzystała z kontenera mieszkalnego z uwagi na przedłużający się remont budynku mieszkalnego.

2. NIK pozytywnie ocenia gospodarowanie przez Wojewodę Opolskiego środkami budżetu państwa przeznaczonymi na pomoc dla poszkodowanych w wyniku powodzi, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości.

Badanie dokumentacji dot. udzielania pomocy poszkodowanym mieszkańcom gminy Cisek wykazało, że pierwsze środki na zasiłki w wysokości do 6 tys. zł Urząd przekazywał w dniu zgłoszenia zapotrzebowania przez gminę, środki na zasiłki do 20 tys. zł przekazywano w oparciu o dokonywane przez komisje oceny rzeczywistego zapotrzebowania, a środki na zasiłki od 20 do 100 tys. zł przekazywano w oparciu o dane operatów sporządzanych przez rzeczoznawców majątkowych. Listy wniosków o dotację przeznaczoną na zasiłki celowe do kwot 6 tys. zł i 20 tys. zł, składane przez Gminę Cisek do Urzędu i Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Opolu⁶ były, przed wydaniem decyzji administracyjnej, rzetelnie weryfikowane przez służby Wojewody Opolskiego. Stwierdzono natomiast, że pomimo wymogu określonego w piśmie MSWiA z dnia 27 maja 2010 r. skierowanym do wojewodów, dokumentacja składanych przez Wójta Gminy Cisek do Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego wniosków o dotację przeznaczoną na zasiłki od 20 do 100 tys. zł była niekompletna, tj. brak było

⁵ Dalej: MSWiA

⁶ dalej: WINB

potwierdzonych przez sołtysów list budynków mieszkalnych z adresem, opisem szkody i oszacowaną kwotą zasiłku. Tym samym weryfikacja przez WINB (działającego w tym zakresie na ustne polecenie Wicewojewody Opolskiego) poprawności kwot zawartych we wnioskach nie mogła być przeprowadzona. Pomimo tego nie podjęto działań w celu pozyskania kompletnych dokumentów.

Wicewojewoda Opolski wyjaśnił, iż weryfikacja danych zawartych we wnioskach należała do: prezydentów, burmistrzów i wójtów, a wojewoda nie miał uprawnień do merytorycznej kontroli poprawności szacowania strat. NIK zwraca uwagę, że stwierdzona nieprawidłowość dotyczy braku rzetelnej weryfikacji wniosków z uwagi na brak dokumentów, a nie poprawności szacunków, a zasady określone przez MSWiA w tym zakresie nie dopuszczały odstępstw.

3. NIK pozytywnie ocenia sprawowanie przez Wojewodę Opolskiego nadzoru i kontroli nad wykorzystaniem przyznanych środków.

Pracownicy Wydziału Polityki Społecznej w Urzędzie do dnia 10 stycznia 2011 r. przeprowadzili 11 kontroli zasadności przyznawania zasiłków celowych dla poszkodowanych w wyniku powodzi z 2010 r. Kontrole te nie ujawniły przypadków niezasadnego przyznawania zasiłków celowych.

Wydział Polityki Społecznej prawidłowo dokonywał oceny stopnia wykorzystania dotacji opracowując stosowne analizy w tym zakresie za okresy styczeń-czerwiec 2010 r., styczeń-wrzesień 2010 r. i styczeń-grudzień 2010 r., w których poza danymi o liczbie wniosków, kwotach zapotrzebowań oraz środków przekazanych zamieszczano informacje o przyczynach niepełnego wykorzystaniu środków (niezakończeniu remontów i odbudowy niektórych budynków mieszkalnych, które uległy znacznemu zniszczeniu).

Urząd, na podstawie meldunków otrzymywanych z jst oraz w oparciu o jednostkowe sprawozdania jst, rzetelnie opracował i przekazał do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej sprawozdania pt. „Pomoc przyznana osobom i rodzinom poszkodowanym w wyniku powodzi, obsunięcia się ziemi lub huraganu w 2010 r.”, a do MSWiA - informację dotyczącą wypłat zasiłków celowych dla osób i rodzin, które poniosły straty w gospodarstwach domowych w wyniku powodzi. Dane w ww. sprawozdaniach były zgodne z danymi sprawozdań jednostkowych jst.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.